

Розвиток науковоосвітнього напрямку розвитку лісового господарства потрібно спрямувати на підвищення кваліфікації працівників стосовно вивчення та впровадження сучасного досвіду країн ЄС та формування у населення культури лісгосподарської діяльності та дотримання правил користування лісовими ресурсами. Для цього доцільно створювати шкільні лісництва, залучати місцевих жителів до участі у лісоекологічних заходах. Діяльність останніх варто скоординувати відповідно до напрямів підвищення конкурентоспроможності лісгосподарського виробництва.

Список використаних джерел: 1. Балабанова Л. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства на основі маркетингу / Л.В. Балабанова, А.В. Кривенко. – Донецьк: ДонГУЕТ ім. Тугана Барановського, 2014. – 147 с. 2. Батченко Л. В. Зовнішньоекономічна діяльність: теорія і практика сучасного менеджменту / Л. В. Батченко, Г. М. Дроздова, В. В. Дятлова, О. Г. Ткаченко, Т. В. Семенова. – Донецьк: Норд-Прес, 2015. – 244 с. 3. Блонська В. І. Порівняльна характеристика методів оцінки конкурентоспроможності продукції / В.І. Блонська, Н.Т. Депа // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 20.15. - С. 115-120

УДК 332.055.2

Н.В. Ульянченко, канд. екон. наук, доцент
Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут», Україна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Інноваційний розвиток в останні десятиліття став одним з головних трендів розвитку всього суспільства. Це стосується галузей економіки, в тому числі, і сільського господарства. Розвиток саме сільського господарства в світі в останні десятиліття став наочним прикладом того, як досягнення науки можуть бути використанні на практиці для підвищення рівня життя людей. В даному випадку необхідно згадати, в першу чергу, досягнення генної інженерії та селекційної науки в цілому. Крім того, значних успіхів досягла промисловість та технічне забезпечення сільського господарства новою технікою, яка дозволяє значно підняти рівень продуктивності праці.

Проблеми інноваційності розвитку аграрного сектору економіки активно дискутуються сьогодні в економічні науці. При цьому дискусії стосуються як прикладних, так і теоретичних аспектів, пов'язаних з інноваційним розвитком підприємств. Підкреслюється, що інноваційний процес можна розглядати як комплекс послідовних дій, у результаті яких новація розвивається від ідеї до конкретного продукту й поширюється під час практичного використання [1]. Також пропонується використовувати поняття інноваційного потенціалу наукової розробки як можливості та готовності довикористання сукупності

певних характеристик продукту, які сприяють його реалізації на наукоємному ринку, в структурі якого можна виділити інформаційну складову, що визначає сутність розробки й характеризується новизною та корисністю, правову складову – як систему організації монопольного використання прав на інтелектуальний продукт і економічну (вартісну) складову, яка дає можливість оптимізувати економічні показники науково-інноваційної діяльності [2]. На думку Лупенка Ю.О., в сучасних умовах найважливішими напрямками покращення інноваційно-інвестиційного забезпечення розвитку аграрного сектору економіки є: перехід до політики розвитку сільського господарства за аналогією країн ОЕСР, зокрема ЄС; формування кредитного забезпечення інвестицій у сільському господарстві на рівні третини їхньої потреби; розширення можливостей регіонів щодо формування місцевих джерел інвестицій та управління ними; надання інвестиційної підтримки суб'єктам малого агробізнесу; організаційне забезпечення покращення інвестиційного консалтингу та практики розроблення інвестиційних проектів і бізнес-планів; запровадження державних і регіональних програм підтримки інноваційного розвитку [3].

Безумовно, одне з важливих питань полягає в тому як на практиці здійснюється інноваційний розвиток в сільському господарстві. Для відповіді на нього проведемо аналіз рівня зміни ефективності виробництва кукурудзи на зерно. Одним з головних індикаторів рівня ефективності виробництва є урожайність культури. На рис.1 наведена динаміка урожайності та валових зборів кукурудзи на зерно в Україні за 1990-2018 рр.

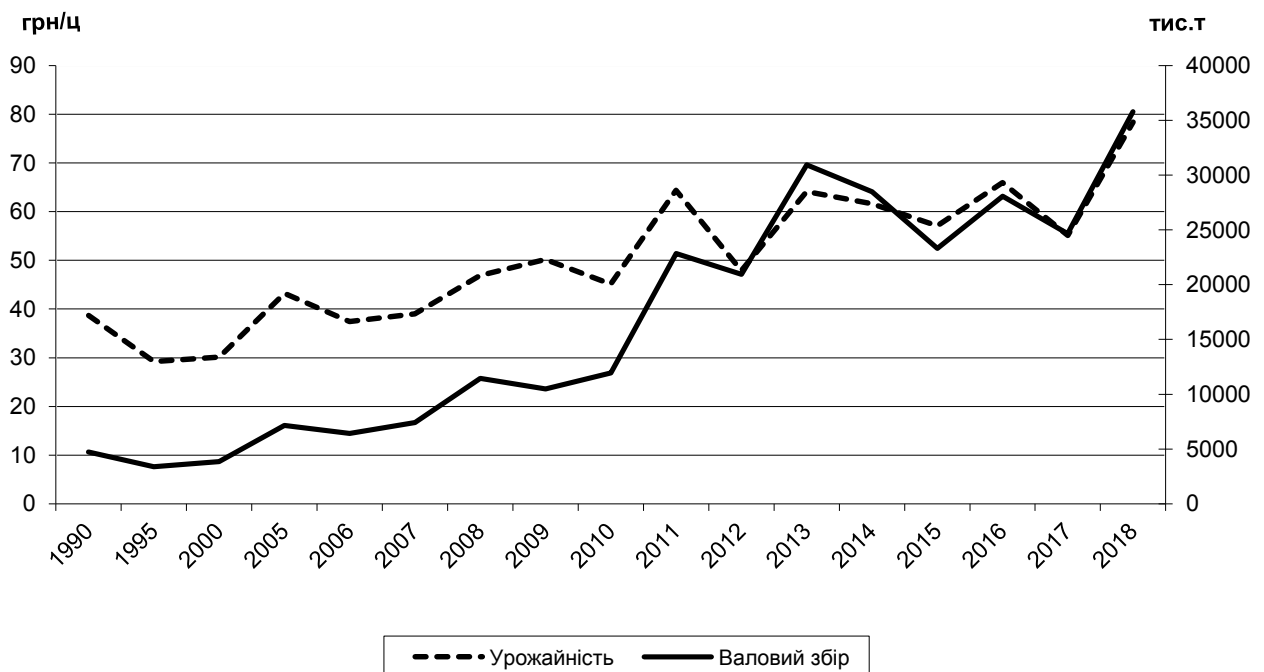

Рис. 1. Динаміка урожайності та валових зборів кукурудзи на зерно в Україні, 1990-2018 рр.

За аналізований період середня урожайність зросла з 38,7 ц/га у 1990 р. до 78,4 ц/га у 2018 р., або майже рівно у 2 рази. При цьому слід мати на увазі, що 1995 р. урожайність дорівнювала лише 29,2 ц/га. Валові збори за даний період збільшились ще більше: з 4736,8 тис. т до 35801 тис. т у 2018 р., або у 7,5 рази. Таким чином, обсяги виробництва кукурудзи складають більше половини від загальної величини виробництва зернових культур. Ці досягнення відображають зовнішній прояв інноваційності в розвитку сільського господарства. Для більш детального дослідження було вирішено провести оцінку залежності рівня урожайності кукурудзи на зерно від рівня витрат на амортизацію на 1 га посівної площі. Чому було обрано саме даний показник? Справа в тому, що рівень витрат по статті «Амортизація» опосередковано характеризує вартість основних засобів підприємства. Останні суттєво залежать від інвестиції та, відповідно, інновацій. Для даного аналізу було здійснене групування підприємств Харківської області за рівнем урожайності кукурудзи на шість груп з рівнем урожайності від до 35 ц/га до 95 ц/га. Всього досліджувана сукупність складалась із 358 підприємств. На рис. 2 наведено результати аналізу. Отримана залежність фактично свідчить про те, що існує

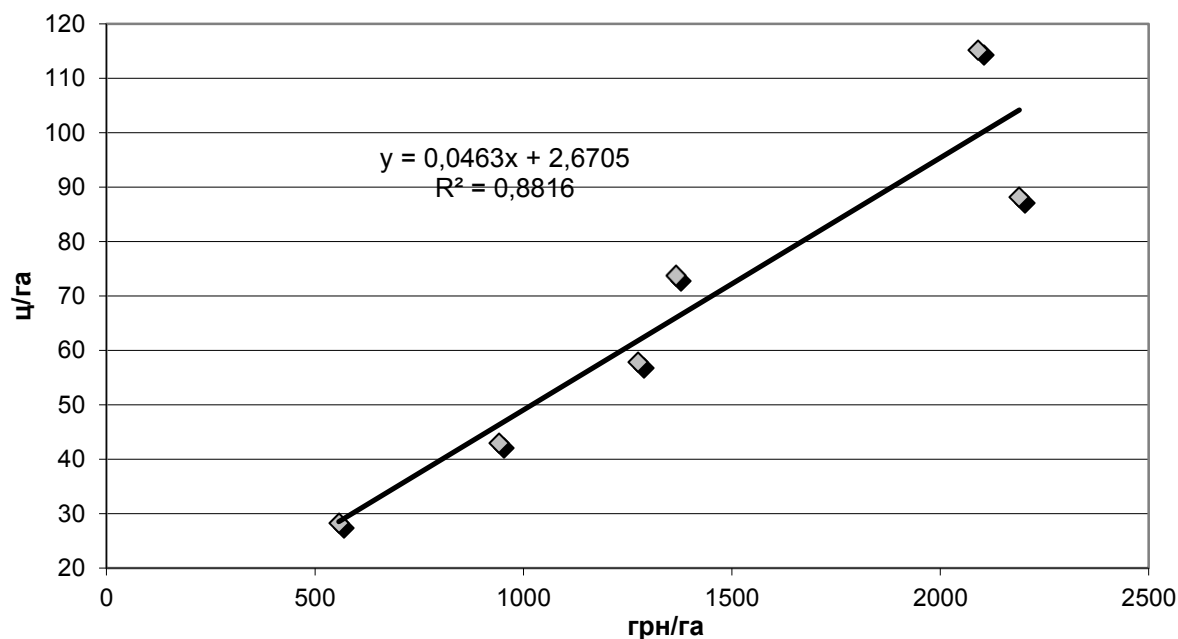

Рис. 2. Вплив рівня витрат на амортизацію на урожайність кукурудзи на зерно у сільськогосподарських підприємствах Харківській області, 2018 р. (дані згруповані)

прямолінійна залежність між аналізованими показниками. Крім того, за даними 2018 р. рівень витрат обсягом 2000 грн/га дозволяє отримувати урожайність на рівні 100 ц/га та більше. Фактично до даної групи підприємств входять підприємства з інноваційною складовою інвестиційного розвитку. Їх загальна кількість у групі складала 52 підприємства. Це приблизно 15 % від їх загальної величини.

Отже, можна констатувати, що інноваційність розвитку сільського господарства відіграє провідну роль у формуванні його загальної ефективності. На прикладі підприємств Харківської області, які займались виробництвом та

реалізацією кукурудзи на зерно, за критерієм рівня витрат по статті «Амортизація» на 1 га посівної площі була виділена група підприємств, яку можна віднести до таких, які мають всі ознаки використання інновацій у своєму виробництві. Їх загальна кількість склала приблизно 15 % від всієї сукупності підприємств.

Список використаних джерел: 1. Вишнівська Б. В. Оцінка залежності конкурентоспроможності підприємства від інноваційної діяльності / Б. В. Вишнівська // Економіка АПК. – 2017. – № 8. – С. 33–37. 2. Володін С. А. Теоретичні засади формування і реалізації інноваційного потенціалу в розвитку економіки / С. А. Володін, О. І. Чекамова // Економіка АПК. – 2017. - № 5. – С. 65-72. 3. Лупенко Ю. О. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку сільського господарства України / Ю. О. Лупенко, О. В. Захарчук // Економіка АПК. – 2018. – № 11. – С. 9–18.

УДК 339.56:336.748.3-042.3

В. О. Урсол, здобувач вищої освіти ступеня магістр*
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, Україна

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ВІД КОЛИВАНЬ ВАЛЮТНИХ КУРСІВ

Взаємозв'язок між валютними курсами та зовнішньою торгівлею розглядався вченими протягом декількох десятиліть. Основи даного взаємозв'язку відображаються у теорії еластичності, монетарному та дохідно-абсорбційному підходах.

Дохідно-абсорбційний підхід розглядався такими вченими, як С. Александер, Дж. Мід, А. Харбаргер. За основу даного підходу брався взаємозв'язок між торгівельним балансом і макроекономічними ефектами, які виникають через скорочення внутрішнього споживання відносно обсягів виробництва. Однак, крім ефекту доходу, виділяється прямий вплив девальвації на абсорбцію. С. Александер виділяв вплив девальвації, яка може призвести до зростання темпів інфляції. Автор вважає, що девальвація призводить до зростання цін на імпорт, коли імпорт складає велику частину ВВП, особливо гнучких цін, які більш схильні до зростання, ніж зниження. Тому, коли після знецінення валюти настає ревальвація, ціни не повертаються на попередній рівень, а залишаються на високому, чи продовжують свій ріст. Даний ефект описуються, як бажання суб'єктів залишити свій високий дохід, чи страхом до втрати доходу через повторне знецінення[1].

Основоположники монетарного підходу відштовхуються від думки, що платіжний баланс є грошовим феноменом. Виходячи з цього підходу, дефіцит платіжного балансу розглядається не як підвищення попиту на товари і послуги,

*Науковий керівник – Шуба О.А., к. г. н., доцент